

Αρείου Πάγου 2440/2008 (Ζ, ΠΟΙΝΙΚΕΣ)

Πηγή:

http://www.areiospagos.gr/nomologia/apofaseis_DISPLAY.asp?cd=WUNiRyOZNYKEFu01I6WPyfb8Gf6LeV&apof=2440_2008

Θέμα

Αιτιολογίας επάρκεια, Ανθρωποκτονία από αμέλεια.

Περίληψη:

Ανθρωποκτονία από αμέλεια. Εργολάβος έργου διαφημιστικών πινακίδων. Απορρίπτεται ως αβάσιμος ο μοναδικός λόγος αναιρέσεως για έλλειψη ειδικής αιτιολογίας, γιατί ως εργολάβος έργου αλλαγής θέματος υπερυψωμένης διαφημιστικής πινακίδας, δεν έλαβε τα απαιτούμενα από το Π.Δ. 305/1996, όπως είχε ιδιαίτερη νομική υποχρέωση, συγκεκριμένα προστατευτικά μέσα (κιγκλιδώματα, ζώνες) ασφαλείας για τους παρ' αυτού χρησιμοποιημένους στο έργο εργάτες, το δε επελθόν αποτέλεσμα του θανατηφόρου ατυχήματος τελεί σε αιτιώδη σύνδεσμο προς την άνω αμελή συμπεριφορά του κατηγορούμενου (ΑΠ 533/2005). Έννοια άρθρων 15, 28, 302 του Π.Κ. (ΑΠ 221/2008, 2024/2007, 177/2006).

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Γρηγόριο Μάμαλη, Αντιπρόεδρο, Νικόλαο Ζαΐρη, Νικόλαο Κωνσταντόπουλο, Παναγιώτη Ρουμπή και Κωνσταντίνο Φράγκο - Εισηγητή, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του την 1η Οκτωβρίου 2008, με την παρουσία του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Κυριάκου Καρούτσου (γιατί κωλύεται ο Εισαγγελέας) και του Γραμματέως Χρήστου Πήτα, για να δικάσει την αίτηση του αναιρεσείοντος - κατηγορουμένου Χ, που εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Ευθύμιο Παναγιωτόπουλο, περί αναιρέσεως της 6065/2007 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών. Το Τριμελές Εφετείο Αθηνών, με την ως άνω απόφασή του διέταξε όσα λεπτομερώς αναφέρονται σ' αυτή και ο αναιρεσείων - κατηγορούμενος ζητεί την αναίρεση αυτής, για τους λόγους που αναφέρονται στην από 8.10.2007 αίτησή του αναιρέσεως, η οποία καταχωρίστηκε στο οικείο πινάκιο με τον αριθμό 1833/2007.

Αφού άκουσε Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του αναιρεσείοντος, που ζήτησε όσα αναφέρονται στα σχετικά πρακτικά και τον Αντεισαγγελέα, που πρότεινε να απορριφθεί η προκείμενη αίτηση αναίρεσης.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Κατά τη διάταξη του άρθρου 302 παρ. 1 του Π.Κ., "όποιος επιφέρει από αμέλεια το θάνατο άλλου, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών μηνών" και κατά τη διάταξη του άρθρου 28

του Π.Κ., "από αμέλεια πράττει όποιος, από έλλειψη της προσοχής, την οποία όφειλε κατά τις περιστάσεις και μπορούσε να καταβάλλει, είτε δεν πρόβλεψε το αξιόποιο αποτέλεσμα, που προκάλεσε η πράξη του, είτε το πρόβλεψε ως δυνατό, πίστεψε όμως ότι δεν θα επερχόταν". Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών προκύπτει, ότι για τη θεμελίωση της αξιόποινης πράξεως της ανθρωποκτονίας από αμέλεια, απαιτείται η διαπίστωση, αφενός μεν ότι ο δράστης δεν κατέβαλε την απαιτούμενη κατά αντικειμενική κρίση προσοχή, την οποία οφείλει να καταβάλει κάθε μετρίως συνετός και ευσυνείδητος άνθρωπος, κάτω από τις ίδιες πραγματικές καταστάσεις, με βάση τους νομικούς κανόνες, τις συνήθειες που επικρατούν στις συναλλαγές, την κοινή πείρα, τη λογική και τη συνηθισμένη πορεία των πραγμάτων και αφετέρου, ότι είχε τη δυνατότητα να προβλέψει και αποφύγει το αξιόποιο αποτέλεσμα, το οποίο πρέπει να τελεί σε αντικειμενικό αιτιώδη σύνδεσμο με την πράξη ή την παράλειψη. Η παράλειψη ως έννοια, ενυπάρχει σε κάθε είδος αμέλειας, εφόσον το ένα σκέλος της ευθύνης συνίσταται, στην μη καταβολή της προσοχής, δηλαδή σε παράλειψη. Όταν όμως η αμέλεια δεν συνίσταται σε ορισμένη παράλειψη, αλλά σε σύνολο συμπεριφοράς που προηγήθηκε του αποτελέσματος, τότε για τη θεμελίωση της ανθρωποκτονίας από αμέλεια, ως εγκλήματος που τελείται με παράλειψη, απαιτείται η συνδρομή και των όρων του άρθρου 15 του ΠΚ. Κατά τη διάταξη αυτή, όπου ο νόμος για την ύπαρξη αξιόποινης πράξης, απαιτεί να έχει επέλθει ορισμένο αποτέλεσμα, η μη αποτροπή του, τιμωρείται όπως η πρόκλησή του με ενέργεια, αν ο υπαίτιος της παράλειψης, είχε ιδιαίτερη (δηλαδή ειδική και όχι γενική) νομική υποχρέωση να παρεμποδίσει την επέλευση του αποτελέσματος. Η ιδιαίτερη αυτή νομική υποχρέωση (προς ενέργεια τείνουσα στην παρεμπόδιση του αποτελέσματος), μπορεί να πηγάζει από ρητή διάταξη νόμου ή από σύμπλεγμα νομικών καθηκόντων, που συνδέονται με ορισμένη έννομη σχέση του υπόχρεου ή από σύμβαση ή από ορισμένη προηγούμενη συμπεριφορά του, από την οποία δημιουργήθηκε ο κίνδυνος επέλευσης του εγκληματικού αποτελέσματος. Εξάλλου, η καταδικαστική απόφαση, έχει την απαιτούμενη κατά το άρθρο 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 του ΚΠοινΔ, όπως το τελευταίο τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 παρ. 5 του ν. 2408/1996, ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία, η έλλειψη της οποίας ιδρύει τον εκ του άρθρου 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' του ΚΠοινΔ λόγο αναιρέσεως, όταν σε αυτή περιέχονται με σαφήνεια, πληρότητα και χωρίς αντιφάσεις, τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν από τη διαδικασία στο ακροατήριο, σχετικά με τα υποκειμενικά και τα αντικειμενικά στοιχεία του εγκλήματος, οι αποδείξεις (αποδεικτικά μέσα) επί των οποίων θεμελιώνονται τα περιστατικά αυτά, καθώς και οι σκέψεις με τις οποίες το δικαστήριο υπήγαγε τα αποδειχθέντα περιστατικά, στην ουσιαστική ποινική διάταξη που εφαρμόσθηκε. Ειδικά δε επί εγκλήματος εξ αμελείας που συνίσταται σε παράλειψη, πρέπει να προσδιορίζεται στην αιτιολογία της αποφάσεως και από πού πηγάζει η ιδιαίτερη υποχρέωση του υπαίτιου προς ενέργεια (αποτρεπτική του αποτελέσματος) και αν πρόκειται για επιτακτικό κανόνα δικαίου και ο κανόνας αυτός.

Στην προκείμενη περίπτωση, με την προσβαλλόμενη με αριθμό 6065/2007 απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών, καταδικάστηκε ο αναιρεσείων σε δεύτερο βαθμό, για την πράξη της ανθρωποκτονίας από αμέλεια, σε ποινή φυλακίσεως δύο ετών, η οποία ανεστάλη επί τριετία. Από τα επισκοπούμενα πρακτικά, στην αιτιολογία της αποφάσεως, προκύπτουσα από την αλληλοσυμπλήρωση του σκεπτικού και του διατακτικού της, διαλαμβάνεται ότι, από τις καταθέσεις των μαρτύρων της κατηγορίας και της υπερασπίσεως που εξετάστηκαν ενόρκως στο Δικαστήριο, από τα πρακτικά της πρωτοβάθμιας δίκης και από τα έγγραφα που αναγνώσθησαν, καθώς και την απολογία του κατηγορούμενου και όλη την αποδεικτική διαδικασία, αποδείχθηκαν τα εξής: Στις 18.12.2002, καίτοι εργολάβος οικοδομών, ο οποίος είχε αναλάβει την εκτέλεση εργασιών αλλαγής θέματος διαφημιστικής πινακίδος η οποία ευρίσκετο επί της ταράτσας του βιομηχανικού κτιρίου (παλαιά εργοστασίου .....) επί της Λεωφ. ...., ως υπερβολάβος της διαφημιστικής εταιρείας "MASTER POSTER ΑΕ", εργασίες στις οποίες προέβη χρησιμοποιώντας ως εργάτη τον Α και άλλους δύο εργάτες, δεν έλαβε όμως, όπως είχε υποχρέωση, προστατευτικού στερεού κιγκλιδώματος για προστασία έναντι πτώσης ή τη χρήση από τους εργαζομένους με ασφαλιστικές ζώνες, με αποτέλεσμα ο παραπάνω εργαζόμενος να απωλέσει την ισορροπία του και να πέσει επί του οδοστρώματος και να τραυματισθεί βαρύτατα και εκ του τραυματισμού αυτού ως μόνης ενεργού αιτίας να επέλθει ο θάνατος αυτού, γεγονός το οποίο θα απεφεύγετο αν είχαν ληφθεί προς τούτο τα προσήκοντα προστατευτικά μέτρα τα οποία προβλέπονται από το π.δ. 305/96". Ακολούθως, το ίδιο Δικαστήριο κήρυξε τον κατηγορούμενο ένοχο του ότι: "Στην Αθήνα, στις 18/12/2002, από αμέλειά του, ήτοι από έλλειψη της προσοχής που όφειλε κατά τις περιστάσεις και μπορούσε να καταβάλλει, επέφερε τον θάνατο άλλου, χωρίς να προβλέψει το αξιόποιο αυτό αποτέλεσμα το οποίο παρήχθη από την παρακάτω πράξη του και συγκεκριμένα, ενώ ήταν εργολάβος οικοδομών, έχων αναλάβει την εκτέλεση εργασιών αλλαγής θέματος διαφημιστικής πινακίδας κειμένης επί της ταράτσας βιομηχανικού κτιρίου (παλαιό εργοστάσιο .....) επί της Λεωφ. .... ως υπερβολάβος της διαφημιστικής εταιρίας "MASTER - POSTER Α.Ε.", εργασίες στις οποίες προέβη χρησιμοποιώντας ως εργάτη τον Α (και άλλους δύο εργάτες), δεν μερίμνησε, όπως όφειλε (Π.Δ. 305/96-Παράρτ. IV-Μέρος Β-Τμ. Π-παρ. 5) για την τοποθέτηση πέριξ του ως άνω χώρου εργασίας προστατευτικού στερεού κιγκλιδώματος για προστασία έναντι πτώσης ή την χρήση από τους εργαζομένους ζωνών ασφαλείας, με αποτέλεσμα ο ως άνω Α, χάνοντας την ισορροπία του να πέσει από την ταράτσα στο οδόστρωμα (από ύψος 10 μέτρων) και να τραυματισθεί θανάσιμα, υποστάς βαρείες κακώσεις κοιλίας και κρανιοεγκεφαλικές, από τις οποίες ως μόνης ενεργούς αιτίας επήλθε ο θάνατος αυτού αμέσως".

Με βάση τις παραδοχές αυτές το Δικαστήριο της ουσίας, διέλαβε στην προσβαλλόμενη απόφασή του, την απαιτούμενη κατά το Σύνταγμα και τον ΚΠοινΔ ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, αφού εκτίθενται σε αυτή, με σαφήνεια και πληρότητα, χωρίς αντιφάσεις και λογικά

κενά, τα προκύψαντα από τη διαδικασία πραγματικά περιστατικά, που συγκροτούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του εγκλήματος, τα αποδεικτικά μέσα από τα οποία συνήγαγε το Δικαστήριο τα πραγματικά αυτά περιστατικά και οι νομικοί συλλογισμοί, με βάση τους οποίους υπήγαγε τα περιστατικά αυτά, στις ουσιαστικές ποινικές διατάξεις των άρθρων 15, 26 παρ.1 β, 28, 302 παρ. 1 ΠΚ, τις οποίες ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε και τις οποίες, ούτε ευθέως ούτε εκ πλαγίου παραβίασε και έτσι η απόφαση δεν στερείται νόμιμης βάσης. Ειδικότερα η προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρει σε τι συνίσταται η δια παραλείψεως αμέλεια του αναιρεσειόντος εργολάβου, ήτοι ποία συγκεκριμένα προστατευτικά μέτρα όφειλε να πάρει ως εργολάβος που είχαν αναλάβει με σύμβαση το συγκεκριμένο έργο αλλαγής θέματος ανητημένης διαφημιστικής πινακίδας, κειμένης σε ταράτσα παλαιού κτιρίου, προς προστασία των υπ' αυτού προσληφθέντων και χρησιμοποιουμένων εργατών, όπως του θανόντος αλλοδαπού και δη ότι δεν μερίμνησε, όπως είχε ιδιαίτερη νομική υποχρέωση από το ισχύον Π.Δ. 305/1996- Παραρτ. 4- Μέρος Β-Τμ. ΙΙ- παρ. 5, για την τοποθέτηση πέριξ του χώρου των πινακίδων στέρεων προστατευτικών κιγκλιδωμάτων ή χρήση από τους εργαζομένους και του θύματος ζωνών ασφαλείας, αναφέρει δε και την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ των αναφερομένων παραλείψεων, ως μόνης ενεργού αιτίας και του επελθόντος αποτελέσματος του θανάσιμου τραυματισμού του εργάτη, από την πτώση του στο οδόστρωμα, λόγω απώλειας της ισορροπίας του, γεγονός που θα αποφευγόταν, αν ο κατηγορούμενος είχε λάβει, όπως όφειλε, τα παραπάνω επιβαλλόμενα, από το ρητά μνημονευόμενο στο αιτιολογικό της αποφάσεως Π.Δ. 305/1996, προσήκοντα προστατευτικά μέτρα. Επίσης δεν υπάρχει καμία αντίφαση αιτιολογικού και διατακτικού. Επομένως ο από το άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. Δ' και Ε' του ΚΠοινΔ σχετικός λόγος αναιρέσεως της κρινόμενης αιτήσεως αναιρέσεως, για έλλειψη ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας, εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των άνω διατάξεων και έλλειψη νόμιμης βάσεως, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Μετά ταύτα, η κρινόμενη αίτηση αναιρέσεως, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη και να καταδικασθεί ο αναιρεσειών στα δικαστικά έξοδα (άρθρο 583 παράγραφος 1 ΚΠοινΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 8-10-2007 αίτηση αναιρέσεως του Χ για αναίρεση της με αριθ. 6065/2007 αποφάσεως του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών. Και

Καταδικάζει τον αναιρεσειόντα στα δικαστικά έξοδα που ανέρχονται σε διακόσια είκοσι(220) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 16 Οκτωβρίου 2008. Και

Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα, σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στις 20 Νοεμβρίου 2008.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ